

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én.

A budapesti borbély, fodrász és parókakészítő ipartestület, a budapesti borbély- és fodrász betegsegélyző és temetkezési egyesület, a budapesti fodrász és borbély társaskör s a budapesti fodrászsegélyzők betegsegélyző pénztárának hivatalos közlönye.

FODRÁSZUJSÁG

FODRÁSZOK és BORBÉLYÖK SZAKKÖZLÖNYE

Előfizetési díj:
 Egész évre 8 K.
 Fél évre 4 K.
 Negyedévre 2 K.
 Egyes szám ára
 40 fill. Kapható a
 kiadóhivatalban.

Szerkesztőség:
 VII., Király-utca 73. sz. I. 15.
 A lap szellemi részét illető közle-
 mények: a szerkesztőséghez czim-
 zendők.

Kiadóhivatal:
 VII., Vörösmarty-utca 17. sz.
 Minden pénzbeli küldemények, hir-
 detések, felszólamlások a kiadóhi-
 vatalhoz intézendők.

Az ipartestület tagjai a lapot díjmentesen kapják.

A vasárnapi munkaszünet.

(P.) Mint a régi kor embereinek, a holtak mindig visszajöttek s el-eltársalogtak az itthon maradtakkal, adva nekik újabb utasításokat s fölvilágosítással szolgáltak a túlvilágról, addig a míg kegyelemből ismét föl nem túrták a sirt s a porladó halottnak átdöfték a szivét, hogy hiük szerint, azután már nyugodtan várhassa a feltámadást,

Igy vagyunk mi is, mindég újra és újra föl-támad a munkaszünet megszüntetésének eszméje. Most ismét a fővárosi tanácsnál forgolódik néhány szaktársunk, kezdeményezése folytán Mezey Péter bizottsági tag protektorsága alatt.

Én ugyan nem tudom gyarló észszel fölfogni, hogy hogyan módosíthat becikkelyezett törvényt a főv. bizottsága?

Vagy talán újabban kibővített a hatáskörük? Lehet, de nekem nincs róla tudomásom. Node nem is akarok foglalkozni a főv. bizottságával, majd elintézik őket, a legjobb belátásuk szerint. Én csak a kezdeményező szaktársaim erőlködésén csodálkozom, hogy ők minden követ megmozgatnak, hogy ezt az áldásos törvényt megbolygathassák. E törekvésük eszembe juttatja, az amerikaiak liberális cselekedetüket, mikor fölszabadították a rabszolgákat s eltörölték a rabszolga törvényt. A rabszolgák is föllázzadtak s békót követeltek továbbra is kezükre. Járomhoz szokott nyakukat nem bírták magasan hordani. Ugy

kellett korbáccsal beléjük oktatni a szabadság szent eszméjét. Így vagyunk mi is, mennyire óhajtottuk, még nem volt, vártuk, mint zsidók a Mesiást. S most keresztre akarjuk feszíteni. Azaz pardon, csak egy kis része szaktársaimnak. A mozgalomnak nincs erkölcsi értéke, mert az egész ország s a fővárosnak is a legtöbb fodrásza megnyugodott, helyesnek s üdvösnek tartja a munkaszünetet. No már pedig akkor egy kis töredék kedvéért nem is volna igazságos, ha a törvényt megbolygatnák.

Az ipartestület előjárósága egyhangulag elutasította a munkaszünet megszüntetése, vagy meghosszabbítási iránti mozgalmat, a legutóbbi közgyűlés is egyhangulag ugyan így határozott.

Én nem is tudom kik azok, kik Mezey Péter urat fölkérték az akcióra. Hiszen minden mesternek joga van a közgyűlésen felszólalni. Hol voltak, hogy nem halhattuk hangjukat?

Biztosan nem mernek nyíltan oly liberális törvény ellen szólani, melynek megdöntése nem a legszebb és legnemesebb hivatások közé tartozik. Nem akarom, hogy elfogultnak higgyenek, azért törekvésük indító okát kerestem, hogy tényleg van-e annak reális alapja.

Ujabban azért kardoskodnak, hogy a munkaszünet kezdete 3 órakor legyen. Egy órai munkaidő alatt, — figyelembe véve azt, hogy akkor már úgy is nagyon ki vagyunk fáradva — oly keveset lehet végezni, hogy biz az összegben oly kevés, hogy

Figyelem! Kérjük a t. szaktársakat saját érdekükben, hogy igyekezzenek a fodrászok hitel- és raktár-szövetkezetébe mentől-előbb beiratkozni, hogy a szövetkezet által nyújtandó nagy előnyöket igénybe vehessék. Figyelmeztetjük egyben a t. szaktársakat, hogy a szövetkezetnél a bevásárlási jog csupán azokat illeti meg, akik legalább az 1 korona beiratási díjat befizették. — Bevásárlási és befizetési napok: kedden és pénteken délután 2—6-ig.

azért kár még beszélni is. Az csábitja e tette szak-
társaimat, hogy éppen 2 óraker torlódik meg a
dolog. Pedig csalódnak, ha azt hiszik, hogy ez ak-
kor is ugy volna, ha 3 óráig volna nyitva, mert
akkor 3 óraker torlódna meg a munka. Akkor ismét
kellene egy órát kérni.

A ki e háboruságot látja, azt hiszi, oly nagy-
szerűen megy a fodrász ipar, hogy még kevés né-
kik a munkaidő dolguk elvégzésére. Hogy oly
nagyszerűen mennek az üzletek, hogy még előbb-
utóbb a 24 órához is kérnek szaktársaim egy-két
órát, hogy munkájokat elvégezhessék.

Pedig de reá érünk mi még vasárnapon is. Én
jó részt ösmerem a budapesti szaktársaim üzletét,
de nem ösmerek oly üzletet, a hol 2 óráig el
ne lehetne végezni a munkát. Igaz, hogy 2 óraker
a külvárosi üzletekben, kilehetne függeszteni a kis
táblát, hogy „megtelt“, de ez azért van így, mert
iggy szoktatják a vendégeiket. Én már láttam azt is,
hogy vasárnap délelőtt, két segéd és a főnök munka
nélkül állt, s mégis a bejött ösmerős vendéget föl-
kérte a főnök, hogy jöjjön két óraker, mert most
hátha jönnek idegenek. Ösmerek üzletet, a hol
minden vasárnap 5 óráig folyik a munka, jobban
mondva 2-től—5-ig. A hol két óra után dolog van,
az csak azért van, mert úgy vannak szoktatva a
vendégek, vagy azért, mert a szomszéd kollegáj
pontosan zárnak s ő tőlük is egy pár oda kerül.

Jó szívvvel figyelmeztetem a 2 óra munkaszünet
ellenségeit arra, hogy ha elérnék célukat, akkor el-
esnének ezektől a kizárt vendégektől, pedig azt,
tudom nem szeretnék. Hagyják félbe, ne okvetetlen-

kedjenek ily liberális törvény ellen, nem ez a mi
bajunk. Erélyüket inkább a kontárok kiirtására
használják föl, mi sokkal üdvösebb s iparunkra
hasznosabb lenne.

Divatról.

A fönti címmel a mult számban megjelent cikke, en-
gedtessék meg nekem, hogy néhány szóval a segédek részéről
hozzá szólhassak. Tökéletesen igaza van a cikkiró úrnak,
hogy a magyar fodrászok nem igen törekednek a divat vál-
tozatos szeszélyeivel lépést tartani. De ki ennek az oka?
Talán mi segédek? A legtöbbnek erre az a csodálkozó fele-
lete: igen. Ugy-e bár, így gondolkoznak Ry úr? ha ön nem
is, de legtöbbben. Nincs meg a fiatalságban a törekvés vágy,
az ipar iránti helyes érzék, ezt mondják a mesterek s
mindjárt hozzá teszik, hogy másképp volt az azelőtt, mikor
én legény voltam stb.

Pedig nem így van az valójában. Hiába van a fiatalban
az ambició, az akarat és tehetség, sarokba kell azt dobni
ha üzletbe lenni akar. Nékünk, ha egy üzletbe belépünk
tiz parancsolatunk, összes parancsolata az, hogy úgy tegyünk
úgy dolgozzunk, azokat a mozgásokat tegyük, — tekintet
nélkül arra, hogy az helyes-e — melyet a mester követ és
helyesnek, csalhatatlannak hisz. Fő törekvése akkor annak
a segédnek oda irányul, hogy az újabb szent szabályokat
elsajátítsa s még gondolatát is elúzi annak, hogy ő esetleg
olyasmit kultiváljon, amit ő helyesnek, szépnek és jónak tart.

Higgye el a t. cikkiró úr, hogy ez így van és azt hi-
szem, sokáig így is lesz, ha még sokáig áll a világ. Mert
ez a mostani segédi kar, belerögződik ebbe, eltompul az
ambiciója, mire mester lesz, s ott folytatja, a hol legutóbb
elhagyta.

Én fogadást ajánlok Ry úrnak, hogy például, Fülöp
Mihály úr, ki elősmert jó hajszütő, ha segédnek menne, ötven
üzlet között nem volna két üzlet, a hol a mester már az
első fogásoknál nem venné ki a vasat a kezéből, s nem
magyarázná neki, hogyan kell haját sütni. Abban is mernék

T Á R C Z A.

A vérzésről és annak csillapításáról.

— A Fodrász Ujság részére irt értekezés. —

Azok a tünetmények, melyekben a vérzés nyilvánul,
különbözők az edényrendszernek egyes részein; így pl. az
artéria-rendszernek sérülése alkalmával a vér lüktető sugár-
ban ömlik elő, mely lüktetés a szív összehúzódásával meg-
egyezik. E vérnek színe élénk piros. Ha egy artéria teljesen
át van metszve, azt tapasztaljuk, hogy a lüktető vér az
érnek mindkét végéből ömlik. Ennek magyarázata abban
rejlik, hogy az edények számos összekötő ágakkal közleked-
nek, melyek mindkét oldalról odajuttatják a vért. Ezen kör-
ülménynek, mint alább látni fogjuk, éppen a lüktető erek-
től való vérzés csillapításánál nagy fontossága van.

Ha a véna szenved sérülést, a kiömlő vér sokkal söté-
tebb színű, egyenletesen folyik, lüktetést nem mutat.

Ha a sérülés a hajszáledényeket éri, a vérzés számos
apró csepp alakjában jelentkezik s a cseppek összefolyva
elborítják a seb felületét.

Így, a mint látjuk, a vér színéből meg tudjuk hatá-
rozni, hogy a sérülés az artéria- vagy véna-rendszeren jött
létre; sőt ha a seb felületen és az átmetszett edényeket
láthatjuk, a lüktető vagy az egyenletes áramlás, avagy az
előszivárgás még inkább tájékozathatnak bennünket.

A vérzés alatt, történjék az az eredményszernek bár-
mely részéből, az ezekben uralkodó nyomás változást szen-
ved. És pedig, ha a vérzés rohamos, a vérnyomás az első
pillanatban csökken ugyan, de azután tetemesen felemelked-
dik. Ez az emelkedés, mely éppen az ellenkezője annak, a
mit ejárhatnánk — t. i. hogy a vér elfolyásával az erekben
a feszülés csökkenjen — bizonyos idegek ingerlése által jön
létre, a melyek a bő vérzésnél az ereket gyors és erős
összehúzódásra késztesik. Ha a vérzés lassu és folytonos, a
vérnyomása rendes magaslatán marad addig, a míg a test
összes vérmennyiségének körülbelül felét elveszítette; ekkor
azonban a vérnyomás sebesen csökken és most beáll az el-
vérzési görcs és utána nemsokára a halál.

Leggyakrabban tapasztalhatjuk ezt hosszantartó és
vérzéssel járó műtéteknél, hol a vér a folytonos, de nem
rohamos vérzés alatt sokáig egyenlő feszülés alatt áll, mi
az érlökés rendes erősségében is nyilvánul, míg egyszerre
rohamosan csökkenni kezd a feszülés, a midőn gyors segéiy
szükséges, mert különben pár pillanat alatt meghal a beteg
és pedig nem annyira vér hiányában, mint inkább a vér
mozgása hiányában; az edénymozgató idegek ugyanis ekkor
megbénulnak és az ér nem működik, hogy a vért feszülve-
tartsa és így előre hajtsa.

(Folyt. köv.)

fogadni, hogy Szabados József úr, hasonló körülmények között, a női fodrászatban szintén így járna. Biztos vagyok benne, hogy megnyerném a fogadást.

Igen helyes, Ry úrnak hivatkozása a külföldi fodrászra, hogy az, az első kiszolgálásával többet imponál szakképzettségével és izléses divat alkotásával a vendégnek, mint mi, éveken át. Mi ennek az oka? Én nem maradok adós a felelettel. Az ennek az oka, mert a külföldi segéd, egy önálló munkás, kinek csak az lebeg a szeme előtt, ki csak azt törekszik elérni, hogy a kiszolgáló vendégének megelégedést megnyerje, azt szépen és helyesen kiszolgálja, s ha lehet az üzlethez lekösse. S a mi segédeink vágya csak az, hogy az „Öreg“ legyen megelégedve, hogy úgy legyen kiszolgálva, a hogy ő akarja. (Nem a vendég, hanem a mester.)

Mig ez így lesz, addig kár nekünk, a divat hiányáró keseregnünk.

Nagy baj, hogy az olyan agilis képzettségű szakembereink, mint Ry úr s még vannak egy páran, a kiknek módjukban állna előljárni az ipar szolgálatában, az izlés kipalérozásában, azok sem igen veszik ki részüket a feladatok teljesítésében. Nekik kellene előljárni, s ambícióját — még, ha nem is buzdító elősmerésben részesülnek, — fönn tartani. Vállvetve kellene nekik munkálkodniok, iparunk emelhetésén, akkor érhetnénk célt, ha jelenben nem is, hanem a jövőnek megvetnők a talapzatát, melyre fölépülne iparunk, mely mindég szép mementója volna, fáradságos munkájuknak.

Való igaz, a fiatalságban is sok a hiba. De azon lehet segíteni. Ipartestületünk áldozatok árán tartja fönn a segéd szakiskolát, s ennek a szakiskolának 1200 segéd közül van vagy 20 hallgatója.

Laikus ember azt hinné, hogy talán az iskola rossz, ha nem akad hallgató. Pedig mi tudjuk, hogy ott igazán sokat tanulhat az ifjúság. Tessék a főnök uraknak, segédeiket küldeni a szakiskolába. Egy kis presszió is szent eszköz ott, hol ezzel az ipart emelhetjük s a fiatalságnak a tudását szaporítjuk. Az a fiatal ember, aki nem viseli szíven az iparát, a ki nem akar abban előre haladni, az nem méltó arra, hogy köztünk legyen, hogy az iparos nevet viselje.

Persze mindenké előtt, cikkem elején hangoztatott elvekkkel kellene fölhagyni a t. főnök uraknak, mert leginkább ez a gátja, ez töri meg a fiatalság ambícióját.

Vajha én is megérném Ry úrral az új rügyezést, a téli álomból való ébredést. Csak sajnós, talán én is holtig fogok reménykedni.

Kf.

A munkadíjról.

A múlt számunkban a munkadíjról megjelent cikke vonatkozólag több szaktársam levéllel fordult a szerkesztőségünkhöz, a melyekben elősmerik a cikk igaz voltát, de azt tanácsolják a cikkírónak, ha már oly éles szemmel látja a bajt, keressen rá gyógyírt, melynek segítségével lokalizálhatnók, a már oly csunyán elterjedt bajt.

Készséggel teszek szaktársaim e kívánalmainak eleget, csak fájdalom, abban a biztos tudatban vagyok, hogy azért maradni fog minden a régiben. Ilyen kenyérkérdésnél sem nincs összetartás, pedig e nélkül gyöngye a siker. Az ezredéves kiállítás alkalmával ipartestületünk elüljárósága oly határozott hozott, hogy a bérletdíjat 20%-tel, kiszolgálás díját pedig 25%-tel fölemeli. Az eredmény nem a legfényesebb lett, éppen a szaktársaink megfoghatatlan indolenciája miatt. Ipartestületünk meghozta az áldozatot s táblákat készítettett, melyen a határozat volt nyomtatva, hogy azt a vendégek láthassák.

Hová tétettek azok a táblák t szaktársaim? Ki lett az üzletben függesztve? Dehogy! Fölkerültek a szekrények tetejére, vagy a fiókok legsötétebb fenekére, ne hogy véletlenül meglássa az a vendég, mert hátha akkor még többet talál fizetni. Ez pedig nagy baj lett volna, érzékenyen bántotta volna a mi humánus lelkünket, ha nem lehattunk volna mi tovább az emberiség jóltevői: *ingyen munkásai*. Egy részénél a szaktársaknak forgalomba jött a tábla, egész a kopásig. Be lett mutatva minden vendégnek, hogy tudja meg, másnál drágább lett a kiszolgálás, de nála marad minden a régiben, mert élve a „nagy forgalom és kevés haszon“ jelszavával.

Csodálatos, hogy volt még egy része szaktársaimnak, kik kiakasztották e táblát és ragaszkodtak is a határozathoz. Ez a része legjobban járt szaktársaim között, mert ezeknél némi emelkedés lett a bevételnél. Csak sajnós, ezek is kevés kivétellel visszatértek az emberiség jóltevői közé, talán a cinnért. Ki tudná megmondani miért?

Ennek tudatában, az ily általános határozat hozatalát nem ajánlok, habár ez volna a leghelyesebb, hanem kerületenként kellene szervezkedni szaktársaimnak, ez volna még a legcélravezetőbb. Mindenesetre figyelemmel kell lennünk arra, hogy elhatározásainkat iparunkon elősmerő kontár sereg nem teszi magáévá, azért nem az árak akkénti emelését ajánlanám, hogy az föltűnően nagyobbodjék, sőt én még a mostani árak meghagyását ajánlanám, de oly képen, — mint az külföldön régen van — hogy minden munkánkat fizettesünk meg. A belvárosi és a nagyobb utcák üzleteiben a borotválás díja 20 kr., míg külvárosi üzletben 15 kr., ha ezt megis hagynók, hanem a fésülést vagy a fejmosást is megfizettnők 5—10 krral, tetemesen emelkednék a bevételünk. A vendég belátná azt s méltányolná is, hogy ingyen nem követelhet tőlünk semmit sem, még a fésülés és fejmosás, megszokott borotválás rádását sem. A bérletjegyeknél is egy számot kell a fésülésért lecsipni. A havi bérleteknél pedig havonként 50 krt kell számítani fésülésért. Igaz, hogy lesznek többen a vendégek között, ki fésülésre nem fogja magát abonálni, azt majd otthon elvégzi maga. Azt mondják majd szaktársaim, hogy így nem nyertünk semmit. Dehogy nem gondoljanak reá, hányszor szaladtak el vendégei, míg egy másiknak a frizurájával bajlódott. Ha akkor azt nem fésüli, nem vesztette volna el azt a 20—30 krt. Azután az a vendégnek is néha kedve jön megfésültetni magát s ezt már külön fizeti, ez is tiszta haszon. Később majd megszokják azt s nem fognak semmit sem ingyen követelni.

Könnyen érhetnők el e célt, csak össze tartanók, de azért nem kell ellankadni, elkedvetlenülni, ha mindjárt nem is lesz fényes az eredmény. Vegyék kezükbe agilis szaktársaim az ügyet, tegyenek félre minden fáradságot, ha a jelenben nem s nyerik meg ez önös világban az elősmerés babérját, de a jövő nemzedék, iparos utódaink hálásak lesznek emlékükránt s aranybetűkkel írják be nevüket az iparosság apostolainak történetébe.

A bajusz.

A férfi disze, büszkesége a bajusz. Azért ennek ápolására a legnagyobb gondot szokták fordítani. Ha másban nem is hajlunk meg a divat szeszélyeinek, de a bajusz viselésében legalább tért hódít a divat.

Nagyon elterjedt manapság a Vilmos császár féle bajusz, annyira, hogy akinek még alig serkedt a bajusza, már is fölfelé kunkorgatja. Annyira a szélsőségig ment e divat, hogy valóságos komikus látni az ilyen kunkorodott bajuszt.

A fodrásznak kellene az ily szertelenné vált divatnak

tapintatos ügyességgel elejét venni, nem pedig még fokozni azt. A bajusz kötesnek eme tulhajtott divatosságát szolidabb mederbe kellene vinni.

Mig a bajuszkötés rohamos léptekről, divatról divatra szökdécselve rohan előre, addig a bajuszsütés megrekedt az ötven év előtti hurka rendszerű divatnál, a jó izlés rovására. Miből áll a bajuszsütés? Elől csinálunk egy gömbölyű csövet, a végét felhajtjuk, s aztán — aassszolgája. Ez a természetellenes állása a bajusznak még csunyább, kómikusabb, mint a fönt említett kunkor bajusz. Hátha még az a vendég a szájához nyul, vagy az orr fujásával megbontja egy kissé a merev állását a bajusznak, akkor néz az ki nagy-szerűen, a világ minden tája felé áll egy csomó, hirdelve, hogy: áll Buda él magyar még. és él még az öreg borbélyoktól maradt bajuszsütési tudományunk.

Hagyjunk föl e régi rendszerű bajuszsütéssel s vessünk számot a finomult izléssel s akként alakítsuk mi is a bajuszt.

Legpraktikusabb és legszebb, ha a bajuszt a következő eljárás szerint sütjük: Ha elől tömött a bajusz, akkor gömbölyű vassal, ellenkező fogással, fölfelé hajlítjuk, de nem egyenesen föl, hanem rézsut, a bajusz vége felé. A véget pedig lapos vassal, tövénél egy kis kört hajlítva, felhuzzuk oly állásba, milyenbe esetleg a vendég akarja, csak arra kell ügyelni, hogy az ne összesodorva jusson a vasba. Ha azután jól átkeféljük a bajuszt, elérjük a célt, mert a száj szabad lesz a bajusztól és jól is áll s nem is lesz látható, hogy az sütvé van. Ha pedig a bajusz elől ritka, rövid, vagy tulhosszu, akkor a fésüt alá tesszük és egy meleg vassal oldalra huzva vasaljuk.

Aki nem hiszi szaktársaim között, hogy így szebb és praktikusabb, az próbálja meg. (—)

Egy magyar fodrász dicsősége.

A Londoni nemzetközi fodrász szakiskola egyhangulag igazgatójának váiasztotta Vitkovits Sándor hazánk fiát. Ez volt az első eset, hogy külföldön magyar fodrász ily dicsőséget aratott.

Vitkovits Sándor ügyességével igen szép kariert csinált magának. Szülővárosában Zomborban tanult, honnét Molnár Lajos úrhoz jött tudását szaporítani. Budapestről Bécsbe, onnét Sveicba majd Zürich, Geneva, Lausanne és Neuchatelba ment, mely városokban alaposan kiképezte magát a női fodrászatban és elsajátította a francia nyelvet. Azután Párisba majd Versaillesban töltött három évet, hol teljesen befejezte női fodrászati tanulmányait. Tudományszomja Franciaországból Angolországba ösztökelte s Londonban le is telepedett. Elsajátította az angol nyelvet s ügyességével szerzett magának annyi női vendéget, hogy önállóan működhetik. A londoni nemzetközi szakiskola hallgatói dicsekedhetnek, hogy egy ily kipróbált ember vezetése alatt vannak. Hogy Vitkovits Sándor ügyes fodrász, művész a mesterségében az is bizonyítja, hogy egy ízben a harmadik díjat nyerte a londoni fodrász versenyen, másodízben az első díjat nyerte. Azután az arany díjat azaz a tanári címet nyerte. Tanára mind a három londoni szakiskolának, mindegyik iskolából két oklevele van.

Ezek után Vitkovits Sándor szaktársam tényleg megérdemli az utóbb ért kitüntetését.

London, 1901. május hó.

D. Miletics.

Vegyes hírek.

Kitüntetés. Az országos iparegyesület nagy ezüst éremmel tüntette ki Biber Károly kiváló szaktársunkat ipari jelességeért. Igazán méltó embert ért a kitüntetés, ki szorgalmával, tudásával s kellemes modorával mindig diszére vált iparunknak. A napi sajtó is meleg hangon méltatta Biber Károly szaktársunk érdemeit kitüntetése alkalmából. A „Budapest” című lap arcképét is hozta elismerő sorok kíséretében. Mi csak örülni tudunk, mikor látjuk, hogy a munka érdemmé válik, s az méltó elismerésben részesül.

Mi is szivből üdvözljük Biber Károly szaktársunkat.

Könyves Kálmán ipartestületünk közkedvelt jegyzője, hat heti szabadságra egészsége helyreállítása végett a híres Lindevise fürdőre utazott. Adja Isten, hogy egészséggel jöjjön haza, ne ártson neki a zsemle-kúra.

Seregi Zsigmond kiváló szaktársunkat, a Sólom kp. egyesület szeretett alelnökét meleg óvációban részesítették a kör tagjai névnapja alkalmával. — Mi is szivből üdvözljük Seregi Zsigmond szaktársunkat.

Gyász. Heller Zakariás, a pozsonyi iparbank nyugalmazott titkárja nyolcvanhét éves korában meghalt Pozsonyban. A megboldogult 1864-ben megalapította a pesti iparbankot, 1866-ban a pesti nyersanyag-beszerező társaságot, később pedig Prileszky Tádéval együtt a pozsonyi iparbankot alapította meg. Hellert, ki ifjabb éveiben fodrász, majd kirurgus volt, mint bankárt becsületessége, jó szive és szakavatottsága miatt mindenki tisztelte. Szerényen élt, vagyont nem hagyott hátra.

A raktár- és hitelszövetkezetünk ujabban beszerezte azokat a külföldi cikkeket, melyekre szüksége van szaktársainknak, s azt itt ugy előállítani nem tudják. Most már tényleg a raktár áru ellen kifogás nem eshet.

Üzlet átvétel. Pichler Ferencz József-köriuti üzletét megvette Lakatos Elek szaktársunk. — Sok szerencsét kívánunk derek szaktársunknak.

Magyar iparos a német ipari viszonyokról. A pozsonyi ipartestület megbizta elnökét, Korce Jánost, hogy Németországban tanulmányutat tegyen és referáljon arról, hogy milyen Németországban az iparosok helyzete, milyenek az ipartársulatok, milyen a betegsegélyezés és a biztosításának ügye? A kiküldött elnök meglátogatta Németországnak öt jelentékeny ipari gócpontját s beható tanulmányainak eredményéről aiapos és érdekes jelentésben számolt be, a melyet az ipartestület előljárási bizottságának múlt évi október 15-én tartott ülésén olvasott fel. A jelentést külön füzetben is kiadván, annak főbb részeit a következőkben ismertetjük:

A jelentés röviden érinti az iparoktatás kérdését. Fel-
említi, hogy 14 éven alóli gyermeket tanoncnak felvenni tilos, hogy a tanonc iskolai képzettségéről vizsgát köteles tenni és hogy egy céhtagnak sem szabad több mint 2 tanoncot tartania. A tanidó a lakatosoknál, asztalosoknál 4 év, sütőknél, czukrászoknál 3 év. A tanoncok évenként csak négyszer lesznek felszegődve és felszabadítva. A segédvizsgához való bocsáttatásért a tanoncnak folyamodni kell és segéd tárgyat kell készíteni. A vizsgabizottság egy mesterből és egy segédből áll. Ha a vizsgának megfelelő, ugy segéd-bizonyítványt kap, ha nem, ugy egy negyed vagy félév után ismét kérheti a vizsgát és ha akkor sem felel meg, akkor mesterétől egy bizonyítványt kap arról az időről, melyet nála mint tanonc eltöltött. Ha bebizonyítható, hogy a mester az oka a tanonc rossz vizsgájának, akkor a tanonc más mesterhez kerül és ennél az előbbi mester költségén tanul

ki. Tanoncot csak oly mester tarthat, ki szakmáját tökéletesen érti. A mestertől a tanonctartási jog hosszab időre megvonható, ha akadályozza a tanoncot a szakiskolák látogatásában

A céhek működésére vonatkozólag megjegyzi, hogy fő törekvésük az iparosság értelmiségének fejlesztése, a segédnek betegsegélyezése, az aggkori ellátásról való gondoskodás, rendes munkaközvetítés, a tanoncügy szabályozása és a szakiskolák ellenőrzése.

A betegsegélyző pénztárakkal egyesítve vannak a területi szállodák. Ezek kis szobákból állanak, a melyek 3 segéd részére vannak berendezve. Ezek a szállodák teljesítik a munkaközvetítést is.

Minden segéd köteles egy nyugdíjintézetbe belépni, a hol befizetési osztály szerint megfelelő nyugdíjat, vagy munkaképtelenség esetén még segélyt is kap. A mester a betegsegélyző- s nyugdíjpénztári díjak felét fizeti.

Összehasonlítva azután a németországi viszonyokat a hazaiakkal és rámutat azokra a hibákra, a melyek nálunk az ipar előrehaladását gátolják. Az ipartörvény revízióját, önnálló kézműves kamarák felállítását és a tanoncügy szabályozását sürgeti, mert ezektől várható csak a fennálló bajok szanálása.

Az „Iparosok Lapjából“ vesszük át az alábbi érdekes cikket:

A betegsegélyezés a civilizációnak legszebb vivmánya, a humanizmusnak legmagasztosabb megnyilvánulása.

Szép, nagy és nemes dolog az, midőn az összeség együttes erejével istápolja az egyest, a kit a sors mostoha keze még a munkabíró erejétől is megfosztotta.

Nem egyszerre, ötletszerűen alakult meg az az intézmény, melynek jótékonyágában ma már ezrek és ezrek részesülnek. Hosszu történeti fejlődésnek szüleménye ez. Am hogy az irgalmasságnak csirái már régtől fogva élnek az emberiségben, és hogy az összetartozandóság által már régen kötelezve érezte magát a pályatárs segítségére lenni elnyomorodott pályatársának, annak bizonyosságáról számos adataink vannak még az ugynevezett cég-rendszer idejéből, midőn a szenvedő pályatárson való segítség érzete — bár kezdetleges formában — meg-meg nyilatkozott.

Nem lesz érdektelen ha erre vonatkozólag részben emlékezet okáért, részben tanulságként egyes érdekesebb eseteket felsorolunk.

Nem utolsó ezek között az, melyről Szilágyi Mihály iparostársunk kezei között levő 1735-ben kelt „Instantia“ szól a következőképpen:

Külzet: A Betsületes városi Birák és tanács uraimékhoz nyújtandó Instantiájuk a belülirott személyeknek.

Belül: Betsületes városi Feő Biró uram és érdemes Tanács Uraink közönsígesen.

Nekünk bizodalmas kegyes jó uraink, Tudván és birván Érdemes Tanács uraiméknak hívségeket és minden ügyesbajos dolgoknak bölts és értelmes elintézéseket és végzéseket azért mi is ezen mostani együgyü alázatos Instantiánk által alázatosan járulunk és folamodunk kegyes színek eleibe hogy declarálhassuk a mi dolgaink mivoltát.

Ugyanis Májer Mihálynak dolgozván Sárközi Gergel nevű lakatos legény, nála megbetegedett, a gazdája Májer Mihály rajta eret vágatván az ér vágás után inkább megbetegedett.

Ezen megnyomorodott beteg legényt télidőben az ő gazdája a padlásra felvetette, jólehet már azelőtt majd egy esztendő vagy még többet is dolgozott nála, a mely húsé-

géért az ő hű gazdájának jóságát nem szivelheivén magát Kovács Andrásnéhoz kérte nagy Istantiával, ott is nyavajája jobban nevedvén. Az atya mester Sente György és Dékány legény a Borbélyhoz kísérték, de meg nem egyesülvén véle így gondolkodtak, hogy ők beteg Legénnek Atyafiát fogják tudósítani kit is nem csak tudósítottak sőt ide is elhivattak aki is mint atya fia Tatai lakos lévén a Borbélyal alkura akarván menni amint hogy tiz forintokat igirt is a patiensnek Atyafia ilyen képen szólván akár gyógyította meg akár nem — de ő a tiz forintokat megadja még pedig úgy hogy ő magával elviszi.

Ime ennek is ezen kemény Borbély nem engedvén sőt lehurrogatván ezt mondotta a jó igyekezeü embernek nem az a gondja lesz a megfizetés mert ha másképeu megneveheti a Borbély vagy Fertsel ha meggyógyítandja tehát a meggyógyuló legénnyel Tataiba el fog menni és ott az ő fizetését meg fogja venni a mely cselekedeteivel bizonyossá teszi azt, hogy nem a magyar mesterek és a B. Czéh hanem maga est in Causa.

Másik mentség ugyantsak midőn a legény meggyógyult ugyantsak visszament Májer Mihályhoz dolgozni és ott munkálkodott és nem az Atya mestertül hanem a gazdájátul Májer Mihálytul fényes délben állott elő a vas lötsel a Borbélynak fenyegetései miatt.

Mely végett egész alázatossággal Instáljuk az Érdemes Tanács Uraiméknak kegyes színek előtt, hogy méltóztassanak Istenes végzést tenni mellet el is várunk mindenkori hálaadással meghálálván.

Jóakaró szolgálai:

Magyar Lakatos Mesterek.

A mint a homályos szövegből kivehető, a kérdés tulajdonképpen valami büntetendő cselekmény körül forog, melyre „Istenes végzés“ kéretik, ámde feltalálhatók már a később oly szépen kifejlődött betegsegélyezésre való ösztön-szerű törekvés ismervei, midőn az „atyamester“ beleavatkozik, hogy egy szegény iparos segéd betegsége meggyógyíttassék, a mi az akkori viszonyok között tökéletesebb formában nem nyilvánulhatott.

Még egy nagy tanulságot lehet vonni ezen régi magyarsággal irott okmányból. S ez: a pályatársi összetartozandóság nagy és nemes elvének érvényesülésére vonatkozik, mely arra készíti a „Magyar Lakatos Mestereket“, hogy egy bajba került legényt közös akarattal kimenteni segítsenek.

Bár lenne meg ez az összetartás most olyan mértékben!

Receptek: Shampoving. 20 gr. szénsavas Ammonium, 20 gr. borax, 10 gr. pottasch, 50 gr. szappan, 50 gr. glycerin, 100 gr. Bay-Rum, 800 gr. rózsaviz, 1 gr. Bergamottolaj.

Eau de Quinine. 25 gr. kölni viz, 5 gr. Perubalzsam, 15 gr. riczinusolaj, 5 gr. Ratanhiatinktura, 120 gr. 90% finomított spiritus.

Szerkesztői üzenetek.

A kéziratok legkésőbb 8 és 24-ikéig bezárólag küldendők be.

Kéziratok nem adatnak vissza.

D. M. London. Szívesen vesszük, ha munkatársaink között üdvözölhetjük. Tessék gyakran felkeresni cikkével. Üdv.

B. N. Bpest. Nyilt levelét nem közöljük, mert személyeskedést lapunkban nem engedünk. Hanem átadtuk pana-

szát az igazgatóságnak s legyen meggyőződve, hogy ha igaza van, az intézkedni fog. Különben mi a közmondást idézzük: „Aki nagyon haragszik, annak nincs igaza.“

H. J. Bpest. Nem fél, hogy berozsdásodik a tolla. Próbálja meg csak fog-e még, hiszen lesz még abból a jó gondolatokból. Viszontlátásig, üdv.

J. P. Bpest. Köszönjük az üdvözlést, de szabadjon megjegyeznünk, hogy ily hosszan cikket is lehetett volna írni és ennek még jobban örültünk volna.

Felelős szerkesztő: *Paulik József.*

Lapszerkesztő bizottság: *Joszt Péter, Réthly Árpád és Molnár Lajos.*

Kiadja: *Nagel István könyvnyomdája Budapest, VII., Vörösmarty-utca 17.*

LIPP FERENCZ

műkészkészítő mester
Budapest, IX., Soroksári-utca 5. szám
Villanyerőre berendezett borotva homoru mű-készörülde és aczéláru raktár.

Ajánlom a tekintetes fodrász és borbély urak részére az üzletemben legujabban megérkezett

valódi angol borotvákat

melyek saját műhelyemben lettek kikészörülve francia él, félhomoru, vagy egész homoru darabonként 1 frt 50 krért bármilyen szélességben jótállás mellett. Ugyiszinte valódi angol és francia haj és szakálvágó ollók és gépek. — A vidéki megrendeléseket a legpontosabban azonnal, a készörüléseket pedig 6 nap alatt teljesitem jótállás mellett. — A nálam vásárolt tárgyakat nem tetszés esetén vissza fogadom kicserélni.

A budapesti fodrász-segédék betegsegélyző-pénztár orvosainak névjegyzéke.

Kezelő orvosok:

Pesti oldalon:

- Dr. Dolecsko János, IX., Vámház-körut 9. sz.
 - Dr. Glass Rezső Wesselényi-u. 16. szám.
 - Dr. Csányi Aladár, VII., Csömöri-ut 12. szám.
 - Dr. Cseley József, IX., Üllői-ut 79. szám.
 - Dr. Ertl Géza, VIII., József-körut 87. szám.
 - Dr. Szinessy József, VIII., Mária-utca 20. szám.
 - Dr. Pollitzer Alfréd, V., Mérleg-u. 9. szám.
 - Dr. Ungar Imre VI., Teréz-körut 30.
 - Dr. Garamy Béla, VI. ker., Rózsa-utca 62.
 - Dr. Varga Géza, VI., Laudon-utca 9. sz. Rendel d. u
- 3—4-ig.
Dr. Waldmann Fülöp VIII., Aggteleki-utca 2. sz.

Találkozó helye a
borbély- és fodrász-segéd uraknak
Budapest,
Akácza-utca 24. sz.
Mészáros János vendéglőjében.

ZAORÁL JÁNOS

BUDAPEST, VIII., BAROSS-UTCZA 5. SZ.

Első magyar villanyerővel berendezett borotva homoru-készörüldeje.
Aczél áru raktár.

A párisi világkiállításon legmagasabb elismerésben és ezüst érem kiüntetésben részesült.

Képes árjegyzékemet kívánatra bérmentve küldöm.

Kapható: Bordás János gyógyszerésznél Jászberényben.

Miért kedvelik? — Miért használják?
A Jászsági bajuszpedrőt!

!!MERT JÓ!!

Mert semmi körülmények között sem keményszik meg. Ennek daczára a bajuszt a kívánt állásban megtartja. Nem töri. Nem tépi ki. Nem avasodik. Szaga állandóan kellemes marad. A benne levő anyagok pedig a bajusz növesére is kedvezők. Ugy hogy jóságánál és kitűnő tulajdonságainál fogva bárkinek is ajánlható.

Fehér, barna és fekete színűben: kis doboz 15 kr. nagyobb doboz 20 kr. Viszonteladóknak 33%-ot és ingyen csomagolást, nagyobb megrendeléseknél még portómentességet is biztosítok.

IRÉN-CREME.

Bőrszépítő és finomító higiénikus készítmény. Kitűnő hatásu a bőr szépsége és finomsága előmozdítására.

Teljesen ártalmatlan s mivel nem zsíros, hanem finom kellemes síkosságu, gyorsan felszívódó kedves illatu vegyszer, mely már az első kísérlet után kedvelté teszi magát, az arcot nem teszi fényessé, mint más kenőcs, hanem annak fényét, mint a hölgy por elveszi, nappal is használható. 1 tégely ára 1 korona.

Egyedüli főraktára
Bordás János gyógyszerésznél
Jászberényben.

A híres Jászsági bajuszpedrő és a legjobb minőségű Irén crème.

A híres Jászsági bajuszpedrő és a legjobb minőségű Irén crème.

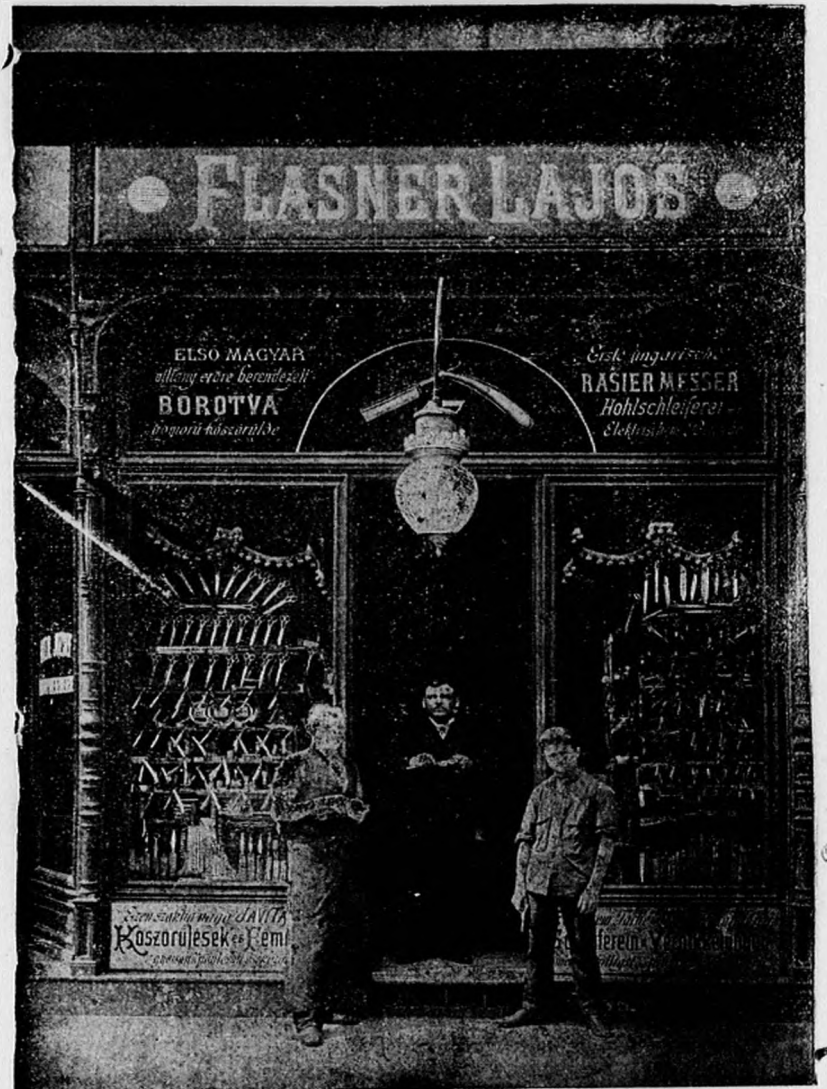
Kapható: Bordás János gyógyszerésznél Jászberényben.

FLASNER LAJOS

Budapest, VIII., József-körut 17.

Van szereucsem a t. fodrász uraknak becses tudomására hozni, hogy ugy köszörüldémet valamint raktáramat tetemesen megnagyobbítottam. -- Tekintettel üzletem nagyfoku forgalmára. nagy választéket tartok a legjobb gyártmányu borotvákól, ugy francia és amerikai haj és szakálvágó gépekből, valamint a legjobb minőségü francia és solingeni ollókból s egyáltalán minden fodrász szerszámól.

Kérem a T. cz. fodrász urakat sziveskedjenek, ugy mint eddig is üzletemet b. pártfogásukra méltatni.

Vidéki megrendeléseket azonnal, köszörüléseket pedig 8 napon belül eszközölök.

FOTO-CHEMIGRAFIAI MŰINTÉZET KOBLINGER GYULA BUDAPEST.

VII. ker. Csengery-utca 22 szám

Készít mindennemű nyomtatvány és rajz után

LICHÉKET

chemigrafia.

ochromotypia, foto- (auto-) typia fametszet stb utján

Férképek, tervezetek, araprájok photolithografiallag legzisebben és legolcsóbban sokszorosíthatnak.

Vidéki megrendelések legpontosabban eszközölteknek

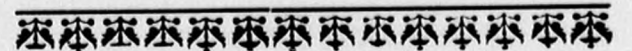
Hirdetések

felvételnek
a lap

kiadóhivatalában

BUDAPEST,

VII., Vörösmarty-utca 17.

Nincsen párja a

Gáspár-féle

bajuszkötőnek!

Nincsen párja a

Gáspár-féle

bajuszkötőnek!

Van szerencsém anagyérdemű közönség b. figyelmét felhívni, **elsőrendű bajuszkötő ipartelepemre, VII., Nyár-utca 6. sz.** mely a mai kor igényeinek annyival is inkább megfelel, amennyiben e szakmában számos újított árukkal állhatok t. vevőim rendelkezésére, hogy úgy az áruk kivitelére, mint versenyképességére minden eddigieket jóval felülmul.

Elvem jó gyártmány mérsékelt ár!

Midőn versenyképességemre, mint jelzett elvemre vagyok bátor b. figyelmét felhívni, tisztelettel kérem megrendelésével megtisztelni, biztosítván arról, hogy legfőbb igyekezetem oda fog irányulni úgy mint eddig is, hogy b. megelégedését továbbra is kiérdemeljem. Maradtam

kiváló tisztelettel **Gáspár Lajos** bajuszkötő-készítő Budapest, VII., Nyár-utca 6.

Gyártmányaim a következő elnevezések mellett vannak forgalomba hozva:

Hunnia törv. védve 13718. Az általam feltalált közkedvelt bajuszkötő, amely annyiban is fölülmulja az eddigieket, a mennyiben a gumi a fület nem érinti s az arczon jegyet nem csinál. 1 tuczat ára 3 forint.

Kurucz. Törv. védve 14485. Fölülmulja az eddigi feltalált kötőket, melyet csoda kötőnek nevezhetünk. Az arczot egészen eltakarja és a gumi a fület nem érinti. Tcztja 3.50 kr.

Hungária prima. Legfinomabb gáz selyem szövet, vastag selyem rózsza vagy kék gumival, finom gumiszegély, rózsza bőr vagy piros pamut szallag és amerikai patent csattal. 1 tucz. 2 frt.

Hungária A. Egész nagy kötő, ugyanaz a kivitel. Tcztja 2.50.

Hungária B. Egész nagy kötő, mély kivágással, ugyanaz a kiv. Tcztja 2.50

Pannonia prima. Ugyanaz a kivitel valamivel kisebb. 1 tucz. ára 1.80 kr.

Árpád prima törv. védve 14393. Ugyanaz a kivitel, mint a Hungária prima azzal a különbséggel, hogy az arczon egész széles selyem, halcsonttal, úgy hogy a legnagyobb bajuszt is eltakarja 1 tuczat ára 3 frt.

Excentrikus prima. Ujonan javított remek kivittel. 1 tucz. 1.65

Pannonia II. Törv. védve 13719. Legfinomabb selyem szövet, selyem gumi, bőr szallag, amerikai patent csattal, 1,60 kr.

Pannonia III. Törv. védve 13719. Szallag helyett saját gumijával. 1 tucz. 1.50

Panama prima. Törv. védve 13719. Ugyanaz a kivitel selyem gumi zsinór helyett szines pamut gumi zsinór 1 tucz. 1.30

Ugyanezen kivitelek fekete színben 10%-al drágábbak.

Hungária batiszt mosható. Törv. védve 13719. Bármily színű gumival. 1 tuczat 1 frt.

Pannonia batist mosható. Törv. védve 13718. Bármily színű gumival. 1 tuczat ára 90 kr. Ugyanezek feketében egy árúak.

A legkisebb megrendeléshez **kivánatra egy minta bajuszkötőt ingyen mellékelek.** mely egyszersmint kirakat diszül is szolgál.

5 frt megrendeléshez kivánatra egy meglepő zománczozott bádog plakátot szintén ingyen mellékelek.

6 darab legszebb különféle minta 1 forint utánvét ellenében esetleg előleges beküldése után bérmentve megküldetik.

Kivánatra bármilyen alakot elkészítek minta után.

Csinos kis álló reklám tükör a bajuszkötőkhöz, csont-utánzat háttal, minden színben. Tcztja 1.20.

Nagyobb vételnél a mennyiséghez mérten megfelelő %-ot engedélyezek. Helyben egy levelező-lap által kivánatra személyesen megjelenhetnek.

Egyedüli főraktár: **Kecskeméti Sándor** urnál **Temesvár** és **Róth Fülöp** fodrász urnál **Budapest.**

